

DE GEZONDE KEUZE, DE MAKKELIJKSTE

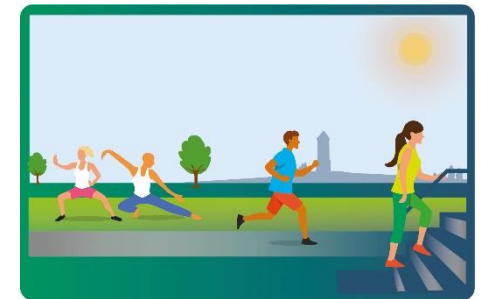
- ✓ **ROOKVRIJE OMGEVING**
- ✓ **GEZONDE VOEDING VOOROP**
- ✓ **VERBINDING EERSTELIJN ZORG – PREVENTIEF AANBOD**

De gezonde keuze makkelijker maken, en uiteindelijk de makkelijkste. Op veel plaatsen is dat de uitdaging van preventieve acties en beleid. Eind 2018 is landelijk het Nationaal Preventieakkoord ondertekend. Een akkoord gesloten door een diversiteit aan organisaties die gaan bijdragen aan een gezonder Nederland. Landelijk zijn 3 speerpunten gekozen:

- Rookvrije generatie
- Minder mensen met overgewicht en obesitas en een gezondere omgeving
- Jongeren onder de 18 drinken geen alcohol. De groep overmatige en zware drinkers is fors afgenomen en ook drinken tijdens de zwangerschap komt niet meer voor

Ondersteund door de Rijksoverheid is er in de Nederlandse gemeenten gewerkt aan lokale preventieakkoorden, zo ook in Waterland. In de periode januari – juni 2021 is hard gewerkt aan het realiseren van het Preventieakkoord Waterland. In een tijd van een lockdown in verband met de Coronapandemie is dit veelal op afstand uitgevoerd. Er is geïnventariseerd welk gezond- en preventiebeleid en -uitvoering er reeds is en waar partners behoeften hebben en noodzaak zien. Het preventieakkoord is een aanzet om de gezonde keuze, de makkelijkste te maken in Waterland. Met een beperkt budget. Alle partijen die willen bijdragen aan een gezonder Waterland mogen meewerken en meedoen! Ook op een later moment.

Bas de Wit
Formateur Preventieakkoord Waterland
Juni 2021

DE GEZONDE KEUZE, DE MAKKELIJKSTE

PREVENTIE IN WATERLAND

Inwoners van de gemeente Waterland scoren beter dan het landelijk gemiddelde op gezondheids-indicatoren, zie de tabel hiernaast. De indicatoren laten negatieve trends zien. Zo wordt verwacht dat in 2040 2 op de 3 inwoners overgewicht heeft, blijft 1 op de 4 kinderen motorisch achter en is Nederland wereldkampioen zitten. Gelukkig zijn er partners die inzetten op gezond beleid. Meerdere basisscholen hebben een Gezonde School-vignet, sommige sportparken zijn rookvrij en kantines hebben gezonder aanbod.

Indicator	W	NL
Overgewicht	49	50
Obesitas	13	15
Rokers	18	22
Voldoet aan alcoholrichtlijn	31	41
Beweegrichtlijnen	55	51
Sporter	54	49
Goed/zeer goed ervaren gezondheid	78	75
Langdurige ziekte of aandoening	33	35
Mobiliteitsbeperking	8	11

W = percentage gemeente Waterland
NL = percentage Nederland
Bron: RIVM 2016

VERBINDING MET SPORTAKKOORD!

Evenals het Nationaal Sportakkoord en Nationaal Preventieakkoord zijn ook het lokale sportakkoord en lokale preventieakkoord los van elkaar gesloten. De opzet van de akkoorden is gelijk. Met en door de werkveldpartners zijn de akkoorden gesloten, landelijke pijlers zijn vertaald naar lokale ambitie en behoefte. De realisatie kent verbinding doordat de buurtsportcoach (sportakkoord) en preventiecoach (preventieakkoord) dezelfde persoon is. Het speelveld heeft overlap en de doelstellingen/ambities hebben raakvlakken. Immers een actiever Waterland betekent ook een gezonder Waterland.

ONDERWEG NAAR EEN VITALITEITSAKKOORD?

Sport, bewegen, preventie en gezonde leefstijl. Aangewakkerd door de Coronapandemie komen deze termen steeds vaker en gezamenlijk voorbij. De geluiden worden steeds sterker en duidelijker dat na afloop van de termijn van de afzonderlijke sport- en preventieakkoorden er een vervolg komt waarin beide akkoorden samen komen in een vitaliteitsakkoord.

NATIONAAL PREVENTIEAKKOORD

De gezondheid van Nederlanders verbeteren. Van alle Nederlanders. Dat is waarom het Nationaal Preventieakkoord gesloten is. Alle kinderen hebben recht op een goede start. Een start waar zij een leven lang profijt van hebben. Volwassenen willen lang actief zijn en fit hun pensioen halen. Langer in goede gezondheid leven. Dan kunnen mensen blijven meedoen aan de samenleving.

Met het Nationaal Preventieakkoord richten we ons op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Dat doen wij met bindende afspraken in drie deelakkoorden. We beginnen niet bij nul. Er zijn al heel veel goede initiatieven. Daar sluiten we zoveel mogelijk bij aan. Tegelijkertijd streven we ernaar preventie meer onderdeel van het leven te maken. Een gezonde leefstijl moet gemakkelijk en gewoon worden. Waar je ook bent. Om dat te bereiken willen we meer in samenhang werken en organiseren. Door bijvoorbeeld ook achterliggende problemen van mensen aan te pakken. Denk aan schulden, werkloosheid of eenzaamheid. Daarin spelen gemeenten een belangrijke rol. Zij weten wat er belangrijk is voor mensen in hun regio's, steden, dorpen en wijken.

Nationaal Preventieakkoord

Een belangrijke stap naar een gezonder Nederland

Het Nationaal Preventieakkoord bevat afspraken over de aanpak van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Het is ondertekend door patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, sportverenigingen en -bonden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de Rijksoverheid.

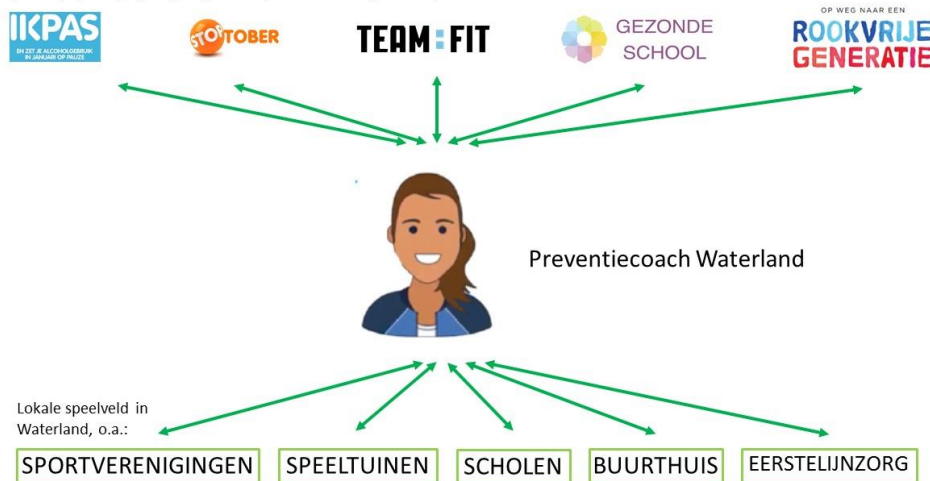
PREVENTIEAKKOORD WATERLAND

DE GEZONDE KEUZE, DE MAKKELIJKSTE

PREVENTIECOACH

Preventie heeft een centrale aanjager, adviseur en verbinder, en in de opstart van interventies ook een uitvoerder en/of organisator. Een persoon die acteert met en tussen de organisaties in de maatschappij. De buurtsportcoach voert deze rollen uit en acteert grotendeels in hetzelfde netwerk. De gezamenlijke partners zetten daarom in op een preventiecoach, gekoppeld aan de buurtsportcoach. De preventiecoach krijgt de opdracht om de uitvoeringsprogramma's die benoemd staan in dit preventieakkoord aan te jagen en op te starten. De preventiecoach ondersteunt de partners om dienstverlening vanuit lokale, regionale en/of landelijke programma's te implementeren. Hieronder is het speelveld van de Preventiecoach schematisch weergegeven.

(landelijke) campagnes, programma's, ondersteuningsaanbod, etc. O.a.:

GEZONDE OMGEVING

De preventiecoach realiseert een gezonde omgeving. Lokale omgevingen worden hiervoor verleid, zoals sportaccommodaties en speeltuinen. De verenigingen en accommodatiebeheerders ontvangen via Team:fit gratis ondersteuning om de gezonde omgeving (gezonde voeding, verantwoord alcohol beleid en rookvrij) te realiseren. De preventiecoach is de verbinder tussen de lokale organisatie en dit landelijke aanbod. De ambitie is dat in 2025 alle sportaccommodaties en speeltuinen rookvrij zijn en een gecertificeerd gezond aanbod hebben.

De preventiecoach verleidt het onderwijs en voor-/buitenschoolse opvang om deel te nemen aan de landelijke programma's Gezonde School en Gezonde Kinderopvang. De preventiecoach ondersteunt hen bij de voorbereiding en aanvraag. De landelijke programma's bieden de scholen en opvangorganisaties budget en interventies. De ambitie is dat in 2025 alle scholen en opvangorganisaties gecertificeerd zijn.

Ter versterking en zichtbaarheid van het realiseren van de gezonde omgeving worden communicatie en campagnes ingezet:

- Ikpas (januari) - een uitdaging aangaan met jezelf door een maand geen alcohol te drinken.
- Stoptober - landelijke actie om samen 28 dagen niet te roken in oktober. Stoptober heeft en geeft alle steun om de roker te helpen 28 dagen niet te roken.
- Factsheet/overzicht ontwikkelen voor het thema alcohol waarin duidelijk wordt welke ondersteuning er bestaat en geschikt is als het gaat om geen en/of minder drinken voor de diverse doelgroepen (zwangeren, jongeren, volwassenen en ouderen).

PREVENTIEVE VERBINDING ZORG EN BEWEGEN

De preventiecoach zet in de periode september – december 2021 het netwerk op tussen de sectoren zorg, (voortgezet) onderwijs en sport & bewegen om te komen tot een gezamenlijk preventie-initiatief. Het netwerk denkt het initiatief nader uit met doel om te stimuleren dat jeugd & jongeren worden geactiveerd tot sport & bewegen en een gezondere leefstijl. De jongerenwerker, docenten, buurtsportcoach en eerstelijnszorg zijn hierbinnen de kartrekkers. (nadere uitwerking volgt in mei tijdens preventiebijeenkomst).

DE GEZONDE KEUZE, DE MAKKELIJKSTE

SUPPORTERS

CONTACT

Voor meer informatie, aansluiten bij het preventieakkoord, advies, etc neemt u contact op met:

Rachel Plaggenburg
Preventiecoach en buurtsportcoach Waterland

T 0229 - 28 77 00

I jouw.teamssportservice.nl/zaanstreek-waterland

FINANCIERING

Om de doelstellingen en ambities van het lokale preventieakkoord mogelijk te maken ontvangt de gemeente Waterland de komende 3 jaar (2021-2023) een jaarlijks uitvoeringsbudget á € 10.000,- van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het budget is in Waterland beschikbaar om een centrale preventiecoach aan te stellen en als investering om binnen netwerken initiatieven op te starten zoals die in dit akkoord staan beschreven.

De preventiecoach helpt partners in de gemeente om preventieve interventies op te starten, professionele ondersteuning hieraan te koppelen (bijv. Team:fit) of programma's aan te vragen (bijv. ondersteuning gezonde schol). Het aanjaagbudget wordt ingezet om de interventie op te starten, zoals de aanschaf van Rookvrij borden, het bieden van scholing (bijv. Bewegend leren) of het aanschaffen van een licentie voor een productie/dienst. Indien de interventie slaagt wordt de uitvoering en bijbehorende kosten door de partner voortgezet.

Inzet preventiecoach: € 5.500,-

Out-of-pocket budget: € 4.500,- (t.b.v. preventieve verbinding zorg en bewegen en ontwikkelen factsheets)

MONITORING EN BORGING

De preventiecoach is de centrale persoon die de ambities van het preventieakkoord aanjaagt. Zij houdt per ambitie bij wat er gerealiseerd is en koppelt dit in het structurele overleg met de centrale partners terug. Indicatoren zijn het aantal rookvrije complexen, gezondere kantines, gezonde scholen en gezonde kinderopvang. Binnen het netwerk wordt jaarlijks de continuïteit gemonitord. Ook bij het proces wordt tijdens de overleggen structureel stilgestaan: hoe was de aanpak, hoe is dit ontvangen en wat wordt er mee genomen naar de volgende periode. Bereik, tevredenheid en ervaren effecten bij deelnemers aan campagnes worden gemonitord middels het Buurtsportcoach Kompas. In deze tool zijn de uitgangspunten van het model Positieve Gezondheid verwerkt. De tool is bedoeld t.b.v. lerend beleid voor de Preventiecoach en buurtsportcoaches.